

aktualności

KUJAWSKO-POMORSKI
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
w Minikowie

BIULETYN INTERNETOWY

NR 10/2017 (136) 3 sierpnia BIULETYN	SPIS TREŚCI	KPODR zaprasza
<p>Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie 89-122 Minikowo tel. 52 386 72 00 www.kpodr.pl sekretariat@kpodr.pl</p>	Aktualna sytuacja na polach 1	Kujawsko-Pomorskie MIODOWE LATO 20 sierpnia, Zarzeczewo
	Innowacyjny siew rzepaku 2	DZIEŃ KUKURYDZY 5 września, Grubno koło Chełmna
	Zapraszamy na Miodowe Lato 3	Festyn BARWY LATA, DARY JESIENI 9 września, Przysiek
	Choroby liści buraka cukrowego 4	VI Kujawsko-Pomorskie Forum Turystyki Wiejskiej 19-21 września, Tleń
	Wyniki pomiarów meteorologicznych 5	Więcej informacji na www.kpodr.pl .
	Sposoby na upały w oborze 6	
	Ważne dla beneficjentów PROW 8	

PRODUKCJA ROŚLINNA

SYTUACJA NA POLACH

Czernienie zbóż

Czas zbiorów

Ciepłe i mokre lato – to dobre warunki rozwoju chorób grzybowych i chwastów. To także duża ilość wilgoci w glebie, a więc dobre rokowania dla plonów takich roślin, jak burak czy późny ziemniak oraz kukurydza.

Obecnie zbiorom zbóż zagrożenie mogą choroby rozwijające się na martwej tkance – tzw. **czernienie zbóż**. Powoduje ono, że kłosa szarzeją i stają się coraz ciemniejsze, a na plewach pojawiają się czarne plamki zarodnikującego grzyba. Samo czernienie nie ma już wpływu na wysokość plonu, gdyż rozwija się na martwej tkance, ale jest groźne dla przechowywania ziarna. Przed zasypaniem do silosów ziarno powinno być dosuszone do co najmniej 14–15%, a przy częstych opadach może być z tym problem.

Część rolników nie wykonała zabiegów ochronnych na kłosa bezpośrednio przed letnimi deszczami (po kwitnieniu), więc na wielu plantacjach zaobserwowano objawy **fuzariozy** na kłosach i **septoriozy** na górnych liściach. Wprawdzie gwałtowny rozwój tych chorób nastąpił późno, ale i tak może mieć wpływ na obniżenie plonowania. Generalnie jeśli uda się zebrać ziarno szybko i odpowiednio suche, zbiory powinny być udane, a plony dobre. Przypominamy, że fuzariozę na kłosie łatwo rozpoznać po pomarańczowym, czerwonym lub różowym zabarwieniu plew. Kolejnym zagrożeniem dla zbóż przy wilgotnej pogodzie jest wyleganie i porastanie ziarna. **Wyleganie** dotyczy wszystkich gatunków i zdarzyć się może na każdym polu, na skutek przenawożenia, nadmiaru wilgoci

Wylegnięte zboże

w połączeniu z erozją, porażenia chorobami (łamliwość źdźbła) lub uszkodzeń mechanicznych (ugniecenie kołami ciągnika). Takie zboże trudno wymłócić (plon jest znacznie mniejszy), jest więcej mokrego ziarna, istnieje też większe zagrożenie ze strony chorób, które mogą być wniesione na mokrym ziarnie do silosu. Zarówno ziarno z plantacji z objawami fuzariozy, jak i z miejsc, gdzie wyległo, zazwyczaj zawiera sporo mykotoksyn. Ponadto, jeśli zboże zaczyna porastać bądź ma problem z dojrzewaniem (zielenienie, np. ze względu na późne stosowanie strobiluryn), dodatkowo rośnie zawartość tych niebezpiecznych substancji.

Porastanie to problem zwłaszcza dla pszenżyta, a także dla pszenic uprawianych z przeznaczeniem na chleb i mąkę. Niestety, parametry ziarna mogą nie wytrzymać norm liczby opadania czy białka. Ziarno silnie porośnięte nie nadaje się też do siewu, pogarszają się również jego wartości paszowe.

Długotrwałe utrzymywanie nieskoszonych zbóż, a przede wszystkim rzepaku, to ogromny problem z **samoomłacaniem**. Z każdym dniem więcej łuszczyń rzepaku będzie pękać i osypywać nasiona; to samo dotyczy niektórych odmian zbóż, zwłaszcza owsa czy jęczmienia. Obecnie na nieskoszonym jeszcze rzepaku rozwijają się wszelkie choroby, które były na polu. Nie mają one już większego wpływu na wysokość plonu, jednak tak jak przy zbożach – są zagrożeniem dla składowania ziarna oraz pogarszają jego jakość.

Ciepło i duża ilość wilgoci to idealne warunki dla rozwoju **chwastów**, tym bardziej, że trudno wykonywać już jakiegokolwiek zabiegów herbicydowych. Największy problem stanowi obecnie chwastnica jednostronna i komosa w kukurydzy i okopowych.

Oprócz tego zagrożeniem dla buraków jest rozwój **chwościka burakowego**, a w kukurydzy – żerowanie **omacnicy prosowianki**.

Marek Radzimierski

Innowacyjny siew rzepaku

Rzepak ozimy jest jedną z tych roślin, które szczególnie mocno reagują zniżką plonów na wszelkie jesienne zaniedbania agrotechniczne. Szczególnie ważne są: uprawa gleby, nawożenie oraz termin i gęstość siewu.

Wydawać by się mogło, że ze względu na ciągle zmieniające się warunki atmosferyczne trudno znaleźć jedną właściwą receptę na dobry plon rzepaku. Tak jednak nie jest. Dobrze to obrazuje kończący się sezon. Mimo bardzo długiej, ciepłej jesieni oraz prawie bezmroźnej i bezśnieżnej zimy, rzepak wykształcił jesienią mocną, „siedzącą” rozetę liści i w miarę szybko rozpoczął wiosenną vegetację, jeżeli zostały zachowane wszelkie zalecenia, zwłaszcza właściwa gęstość siewu i odpowiednie nawożenie azotowe. Nie można więc bagatelizować żadnego ogniwa w jesiennych zabiegach uprawowych na plantacjach rzepaku.

Jednym ze znaczących zagadnień jest optymalna gęstość siewu. Ogólnie można przyjąć zasadę, że dzięki postępowi hodowlanemu i tworzeniu nowych odmian, rzepak wysiewa się coraz rzadziej, niezależnie od sposobu siewu oraz typu odmiany. Aby w pełni wykorzystać zdolność rzepaku do wytwarzania jak największej liczby rozgałęzień, musi on być posiany punktowo. Technologia ta zapewnia wszystkim roślinom równą powierzchnię do rozwoju, a dolna część łanu jest mniej zagęszczona i bardziej przewiewna niż przy siewie tradycyjnym, co ogranicza rozprzestrzenianie się chorób.

Głównym elementem ograniczającym upowszechnienie tej technologii jest fakt, że rzepak siany punktowo wymaga bardzo dobrze uprawionego, wyrównanego pola. W trady-

cyjnej uprawie potrzeba aż dwóch tygodni, aby móc dobrze przygotować pole pod siew rzepaku. Ze względu na późno schodzące przedplony i różne warunki pogodowe tak długi okres przygotowań jest często jedynie pobożnym życzeniem. Dlatego coraz częściej wprowadza się innowacyjny siew punktowy w połączeniu z uprawą pasową (strip-till). Spulchnienie roli tylko w pasach sprawia, że pozostała powierzchnia pola nie musi być wyrównana, gdyż rośliny mogą dobrze rozwijać się w rzędzie, który po spulchnieniu jest wyrównany i zagęszczony. Maszyna typu strip-till za jednym przejazdem dogłębnie aplikuje nawozy, uprawia pasowo nie mieszając warstw gleby oraz punktowo wysiewa rzepak.

W uprawie pasowej trzeba pamiętać o spełnieniu kilku warunków. Przed siewem rzepaku należy pozostawić po przedplonie jak najwięcej resztek poźniwnych, które są konieczne dla rozwoju mikroorganizmów glebowych i dżdżownic. Resztki (np. słoma) powinny być rozrzucone równomiernie na całej powierzchni pola i pocięte. Jeżeli jest to możliwe, należy wysiać roślinę poplonową, by zapewnić jak najwięcej masy organicznej na powierzchni gleby.

Konieczne jest także wcześniejsze uregulowanie odczynu gleby i systematyczne wapnowanie.

Podstawowe nawożenie w tym systemie odbywa się metodą wgłębną, gdyż składniki pokarmowe w resztkach poźniwnych na powierzchni pola nie przechodzą bezpośrednio w głąb profilu glebowego. Przed przejściem na uprawę pasową konieczna jest również likwidacja podeszwy płuznej, która utrudnia wzrost korzenia palowego rzepaku.

RZEPAK OZIMY

Jednym z najważniejszych elementów uprawy bezorkowej jest właściwy płodozmian. Powinien on składać się przynajmniej z 3–4 gatunków roślin uprawnych. Ma to na celu utworzenie zrównoważonego systemu uprawy dla zachowania i systematycznego podnoszenia żyzności gleby oraz w dłuższym czasie – ograniczenie zachwaszczenia. Odpowiedni płodozmian może pomóc w zwalczaniu niektórych nawracających problemów dotyczących występowania chwastów czy chorób.

Korzyści z wprowadzenia tego innowacyjnego systemu uprawy rzepaku i innych roślin uprawnych jest sporo:

- ograniczenie parowania wody poprzez pozostawienie na powierzchni gleby pociętej słomy lub mulczu;
- poprawa wsiąkania wody w głąb profilu glebowego;
- zatrzymanie erozji wietrznej i wodnej;
- zwiększenie aktywności biologicznej gleby i zasiedlenie jej przez różnorodną faunę glebową, a głównie dżdżownice;
- poprawa struktury gleby oraz ograniczenie jej zlewności i podatności na zaskorupienie po obfitych opadach, co ułatwia kiełkowanie roślin;
- zachowanie naturalnej struktury gleby (kanały po dżdżownicach i roślinach przedplonu mogą być wykorzystane przez rośliny rzepaku);
- utrzymanie równomiernego zagęszczenia całego poziomu orno-próchnicznego (gleba mniej podatna na zagęszczanie podczas przejazdów ciągnikami i maszynami, których w tym systemie używa się mniej);
- nietworzenie się podeszwy płuznej;
- utrudnione kiełkowanie chwastów na nieuprawionej i przykrytej resztkami glebie w międzyrzędziach;
- zmniejszenie zużycia materiału siewnego ze względu na punktowy siew i dobre kiełkowanie;
- mniejsze zużycie nawozów, gdyż wysiewane są one wgłębnie jedynie pod korzeń rzepaku i przy lepszym uwilgotnieniu gleby są lepiej przyswajalne;
- zmniejszenie o 30–50% zużycia paliwa w stosunku do uprawy orkowej;
- znaczna redukcja parku maszynowego w gospodarstwie.

Maria Sikora
fot. Natalia Narewska

KPODR zaprasza

MIODOWE
LATO
Zarzewo
20 sierpnia

Miodowy sierpień w Zarzewie

Kto z Państwa potrafi poprawnie odpowiedzieć na pytania: czym żywią się pszczoły, ile gatunków pszczołowych żyje w Polsce, czy wszystkie pszczołowe wytwarzają miód, jakie są właściwości różnych gatunków miodów, jak pozyskuje się miód od pszczelej rodziny, jakie poza miodem produkty pszczele wykorzystuje człowiek? Bez względu na to, czy znają Państwo odpowiedzi na te pytania, czy też nie, zapraszamy na święto miodu i pszczelarzy do Zarzewia. Uzyskają tu Państwo odpowiedzi na wiele pytań związanych z miodem, pszczelarstwem, pszczołotwórcami, zobaczą, jak wiruje się miód, przyjrzą pracy pszczelej rodziny, a także posmakują różnych gatunków miodu.

Święto odbędzie się w niedzielę 20 sierpnia 2017 roku, w godzinach od 10 do 17. Będą mogli Państwo zakupić nie tylko miód, ale również pierzę, pyłek pszczelej, mleczko pszczelej, propolis, kit pszczelej, wyroby z pszczelego wosku, miody pitne. Ponadto będą Państwo mogli skorzystać z rad pszczelarzy. Podczas Miodowego Lata będziemy gościć bartników nie tylko z Kujaw i Pomorza, ale również z innych regionów Polski.

Młodzież z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Kazimierza Wielkiego w Kowalu przygotowuje pokaz sporządzania dań z miodem. Pod fachowym okiem specjalistów

KPODR z oddziału w Zarzewie będą mogli Państwo budować domki dla pszczołotwórców przeznaczone do zawieszenia w parkach, ogrodach, działkach, na balkonach. Dla dzieci przygotowujemy kilka zabaw i zajęć tematycznie związanych z pszczołami i miodem.

Miodowe Lato i Wojewódzki Dzień Pszczelarza to także okazja do zapoznania się z tradycjami kulturowymi i kulinarnymi regionu przy stoiskach rękodzielników, twórców ludowych i przedsiębiorców. Towarzyszyć nam będą zespoły muzyczne i taneczne.

Włocławian informujemy, że do Zarzewia dojadą autobusem linii nr 9. Gości korzystających z nawigacji prosimy o wpisanie adresu: Włocławek, ul. Nizinna 9. Dla odwiedzających Zarzewo własnymi środkami lokomocji przygotowujemy bezpłatny parking. Zapraszamy do Zarzewia 20 sierpnia!

Laura Maciejewska

Choroby liści buraka

Lato to okres intensywnego rozwoju chorób buraka cukrowego, przy czym najczęściej pojawiają się brunatna plamistość liści, mączniaki (prawdziwy i rzekomy) oraz najgroźniejszy – chwościk buraka.

Brunatna plamistość liści towarzyszy zazwyczaj chwościkowi. Pojawia się placowo, ale w odróżnieniu od chwościka bardziej rozwija się przy pogodzie chłodnej i deszczowej. Plamy na liściach powodowane przez tego grzyba są większe od plamek chwościka (do 10 mm średnicy), pozbawione wyraźnej obwódki i mają nieregularny kształt. Porażone liście zasychają. Choroba zwykle nie powoduje znacznych strat, gdyż nie wszystkie liście roślin ulegają porażeniu.

W lipcu, a najczęściej w sierpniu, na burakach pojawia się **mączniak prawdziwy**. Początkowo pojedyncze białe plamy z najstarszych liści przenoszą się na coraz młodsze, pokrywając białym nalotem całą ich powierzchnię. Sama choroba nie przynosi większych szkód w plonie, ponieważ porażenie pojawia się późno i ma charakter placowych ognisk. Mączniak często towarzyszy chwościkowi.

Chwościk buraka pojawia się zwykle w połowie lipca. Pierwsze objawy choroby występują na liściach najstarszych. Są to małe brunatne plamki (2–4 mm średnicy), otoczone czerwoną lub brunatnoczerwoną obwódką. Z czasem czerwone zabarwienie może zanikać i obwódka brunatnieje. Później porażeniu ulegają kolejne liście, do serco-

wych włącznie. Przy silnym porażeniu plamy łączą się, powodując zasychanie części blaszek liściowych i całych liści. Rośliny bronią się przed ich utratą i odbudowują je kosztem substancji zapasowych nagromadzonych w korzeniach – zatrzymany zostaje przyrost masy i obniżana jest zawartość cukru. Rozwojowi tego grzyba sprzyja ciepła i wilgotna pogoda. W sprzyjających warunkach już po 4 dniach od infekcji na powierzchni liści pojawiają się charakterystyczne plamki.

Aby skutecznie przeciwdziałać wystąpieniu patogena, należy wykonywać systematyczne lustracje. Jeżeli na plantacji pierwsze objawy choroby widoczne są na 5% roślin, można zastosować preparat kontaktowy, jeśli jednak choroba rozwinie się na większej powierzchni liści – należy użyć preparatu o działaniu wgłębnym lub systemicznym.

Każdy plantator buraków we własnym zakresie może ograniczyć zagrożenie ze strony chwościka przestrzegając kilku podstawowych zasad agrotechnicznych:

- wszelkie resztki po zbiorze buraków starannie przyorać, gdyż liście pozostawione jesienią na powierzchni pola są źródłem infekcji w kolejnym roku;
- unikać uprawy buraków na parceli sąsiadującej z polem, na którym były one uprawiane w poprzednim roku;
- nie skracać płodozmianu, a do uprawy wybierać odmiany o podwyższonej odporności na porażenie chwościkiem (np. Arthur, Atlas, Cortina, Fela, Kujawska, Samuraj, Saskia, Texas).

Marek Radzimierski

Chwościk buraka

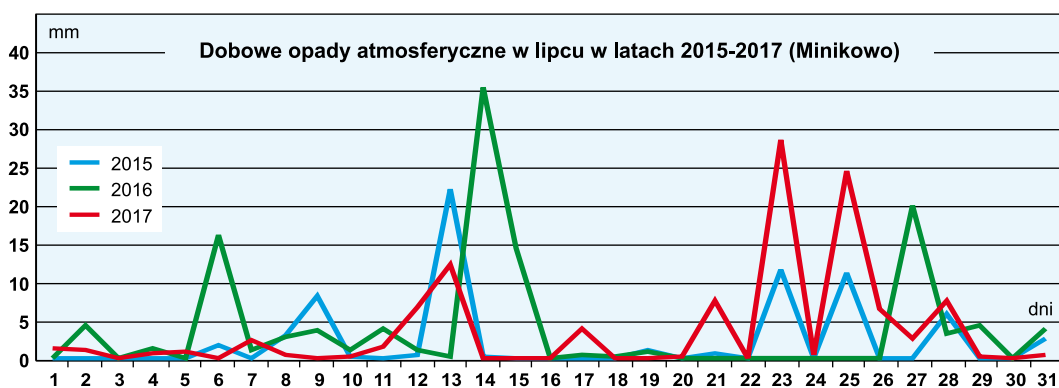
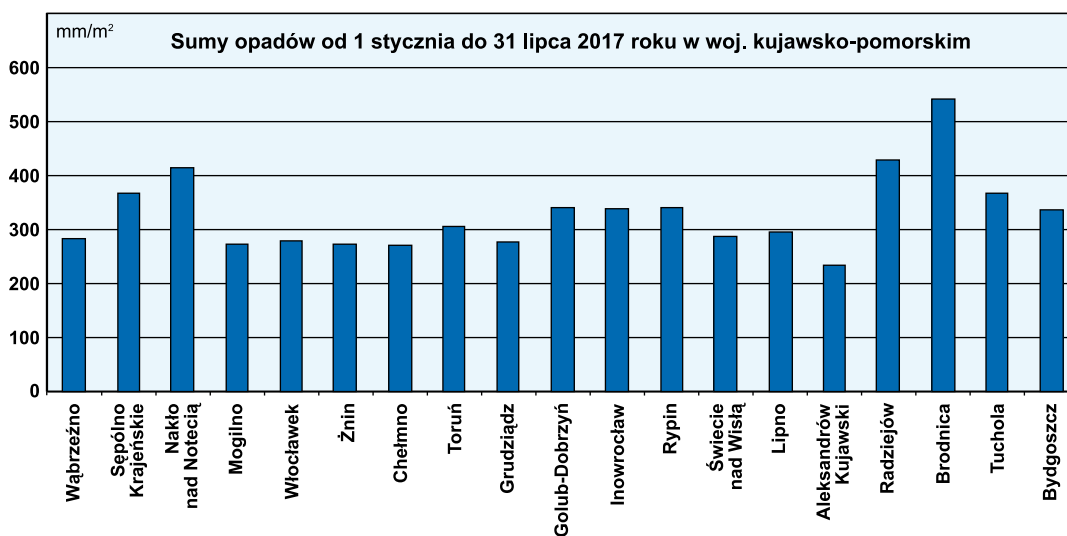
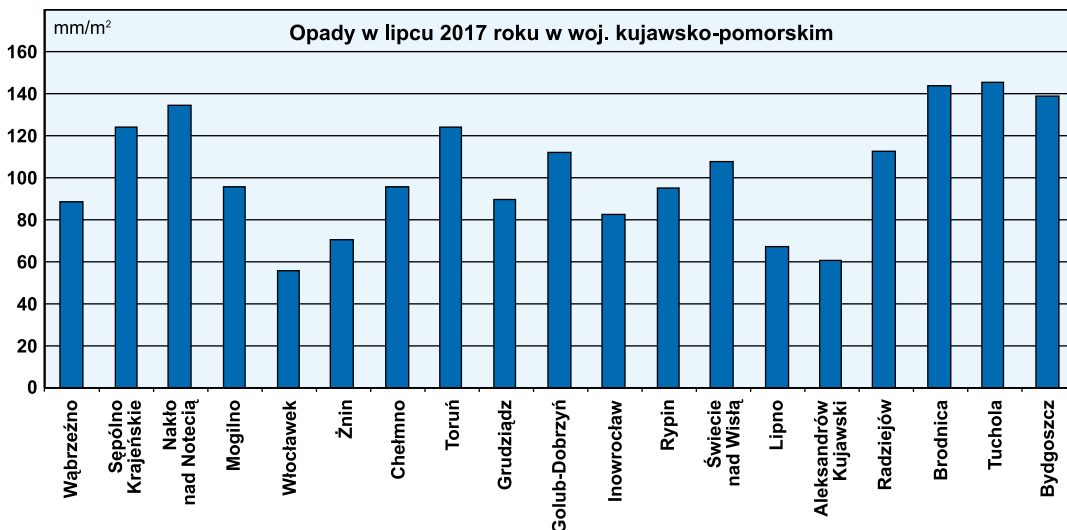
ŚRODKI OCHRONY ROŚLIN DO ZWALCZANIA CHORÓB LIŚCI BURAKA

Nazwa preparatu	Substancja aktywna	Dawka na 1 ha	Chwościk buraka	Mączniak prawdziwy	Brunatna plamistość liści
Duett Ultra 497 SC	tiofanat metylowy, epoksykonazol	0,5-0,6 l	x	x	x
Eminent 125 SL	tetrakonazol	0,8 l	x	x	x
Horizon 250 EW	tebukonazol	0,8 l	x	x	x
Intizam SC	tiofanat metylowy, epoksykonazol	0,5-0,6 l	x	x	x
Matador 303 SE	tiofanat metylowy, tetrakonazol	1,25-1,5 l	x	–	–
Miedzian 50 WP	tlenochlorek miedzi	5,0 kg	x	–	–
Miedzian Extra 350 SC	tlenochlorek miedzi	5,0-6,0 l	x	–	–
Moderator 303 SE	tiofanat metylowy, tetrakonazol	1,25-1,5 l	x	–	–
Optan 183 SE	piraklostrobina epoksykonazol	0,5-0,7 l	x	–	–
Orius Extra 250 EW	tebukonazol	0,8 l	x	–	–
Rekord 125 SC	epoksykonazol	1,0 l	x	–	x
Respekto 125 SC	epoksykonazol	1,0 l	x	–	x
Rubric 125 SC	epoksykonazol	1,0 l	x	–	x
Safir 125 SC	epoksykonazol	1,0 l	x	–	–
Soprano 125 SC	epoksykonazol	1,0 l	x	–	–
Syrius 250 EW	tebukonazol	0,8 l	x	–	–
Tebu 250 EW	tebukonazol	0,8 l	x	–	–
Yamato 303 SE	tiofanat metylowy, tetrakonazol	1,25-1,5 l	x	–	–

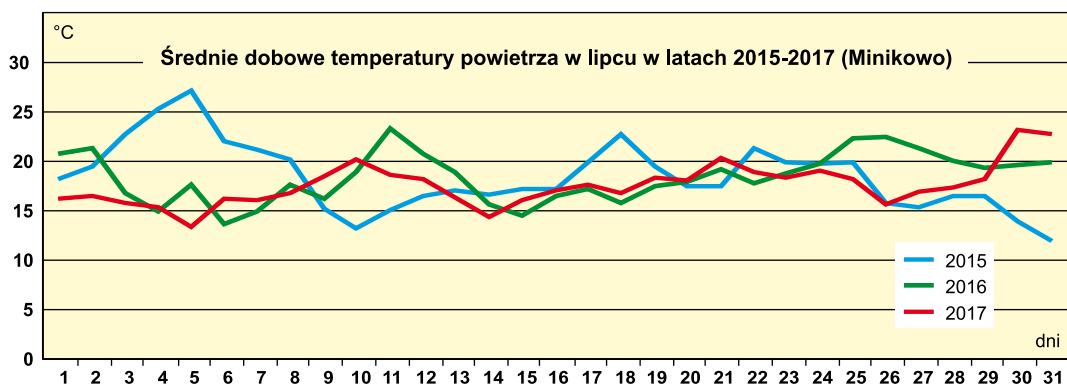
Pamiętać o przemiennym stosowaniu fungicydów z różnych grup chemicznych, aby zapobiec uodpornianiu się patogenów na daną substancję aktywną.

Zwalczanie chemiczne przeprowadzać zapobiegawczo lub z chwilą wystąpienia pierwszych objawów choroby. Stosując odpowiedni preparat, można zwalczyć jednocześnie chwościka i mączniaka.

Opady atmosferyczne

Temperatury lipca

Sposoby na upały w oborze

Podczas letnich upałów nie tylko my chcemy się schłodzić, ale również zwierzęta. Zwłaszcza krowy mleczne produkują znacznie więcej energii cieplnej niż ludzie.

Optymalna temperatura dla krów mlecznych mieści się w zakresie od -10°C do $+20^{\circ}\text{C}$. Na wartość temperatury wpływają wilgotność i ruch powietrza. Optymalna wilgotność wynosi 60–70%, optymalny ruch powietrza zimą 0,2 m/s, a latem 0,5 m/s.

W polskich warunkach w czasie upałów tracimy średnio 3 litry mleka od krowy na dzień. Oprócz zmniejszonej mleczności, do objawów stresu cieplnego należą również:

- ograniczone leżenie, zwiększenie chodzenia i stania,
- poszukiwanie chłodniejszych miejsc,
- dyszenie (ponad 60 oddechów na minutę),
- ślinienie się,
- intensywne pocenie się,
- występowanie kwasicy i gorsze wskaźniki rozrodu.

Aby zminimalizować te straty, mamy do dyspozycji różne instrumenty. Pierwsza grupa czynników wpływających na redukcję upału to kształtowanie warunków środowiskowych panujących w oborze. Dobowa wymiana powietrza w budynku powinna wynosić zimą 90, a latem $350\text{ m}^3/\text{szt.}$ Wymiana powietrza na takim poziomie zapewnia odprowadzanie pary wodnej i ciepła wytwarzanych przez zwierzęta. Krowa mleczna latem jest w stanie wyprodukować aż 30 dm^3 wody na dobę w postaci pary wodnej.

Prawidłowa wymiana powietrza może być zapewniona dzięki dostatecznej liczbie regulowanych otworów nawiewnych (okiennych) i wywiewnych (kalenicowych). Aby wentylacja grawitacyjna była wydajniejsza, budynek inwentarski powinien być ustawiony w poprzek do linii wiatrów najczęściej występujących na danym terenie. Z pomiarów stacji

meteo w Minikowie w latach 2014–2016 wynika, że w naszym województwie dominuje wiatr południowy i południowo-zachodni.

Kolejnym elementem ochrony przed upałem jest zabezpieczenie przed promieniowaniem słonecznym. W głównej mierze przed słońcem chroni dach. Ocieplenie połaci dachu chroni latem przed słońcem, a zimą przed mrozem. Kolor pokrycia dachowego powinien być tak dobrany, aby jak najbardziej odbijać promieniowanie. Okapy powinny być jak najdłuższe. Świetliki przepuszczają znaczne ilości ciepła, dlatego powinny być umieszczone jak najwyżej, tzn. najbliższej kalenicy.

Krowy leżą przez 10–16 godzin, ich legowiska nie powinny się więc nadmiernie nagrzewać. Dobre są tu takie materiały do ścielenia, jak słoma (mieszanka słomy, węgla wapnia i wody), piasek, separat gnojowicy.

Przy niewystarczającej wentylacji grawitacyjnej w temperaturze powyżej 20°C stosowane są mieszacze powietrza. Najlepsze są te, które mają możliwość regulacji prędkości. Ustawia się je zazwyczaj przy stole paszowym nad boksami oraz w poczekalni. Przyjmuje się, że do sprawnej wentylacji 20 krów potrzebny jest wentylator o średnicy 1 m i wydajności 2000 m^3 na godzinę. Wentylatory umieszcza się 2,5 m nad posadzką. Aby działały sprawniej, dobrze jest je odchylić od pionu w kierunku podłoża pod kątem 30° .

Przy największych upałach obok mieszaczy powietrza zlokalizowanych nad korytarzem gnojowo-karmowym i poczekalnią dobrym rozwiązaniem są zraszacze, ustawione w odstępach co 6 m. Wydostająca się mgła lub natrysk mogą obniżyć temperaturę odczuwalną o 5°C . W ciągu doby stosuje się zazwyczaj dwa cykle chłodzenia: przed południem oraz przed wieczornym udojem (trzeci ewentualnie nocą). Każdy cykl trwa około 30 minut i składa się z naprzemiennie powtarzających się faz natrysku (zamgławiania) i wysuszania za pomocą wentylatorów. Natrysk trwa 1–2 minuty, a suszenie 5 minut.

Wentylator

Kurtyna

Wskaźnikiem poziomu stresu cieplnego krowy może być częstotliwość oddechów:

Liczba oddechów na minutę	Komentarz
40–60	oddech normalny
60	łagodny stres cieplny, temperatura ciała około 39°C; w tym momencie należy podjąć działanie
70	umiarkowany stres cieplny
80	ciężki stres cieplny
90–100	zagrożenie życia zwierzęcia

Upały powodują również mniejszą żerność bydła oraz szybsze psucie się paszy. W wysokiej temperaturze otoczenia bydło chętniej pobiera pasze treściwe niż objętościowe. Podczas trawienia pasz treściwych powstaje mniej energii cieplnej niż w przypadku pasz objętościowych. Dlatego w okresie upałów udział pasz treściwych w dawce powinien być jak największy, do 50% w s.m. Przy dużym udziale pasz treściwych w dawce TMR nie powinno brakować dodatków buforujących, takich jak kwaśny węglan sodu lub sproszkowane algi morskie. Nie może też zabraknąć żywych kultur drożdży *Saccharomyces cerevisiae*, które trawiąc kwas mlekowy powstający przy fermentacji nadmiaru

pasz treściwych stabilizują pH żwacza. TMR powinien być mokry (48–50% s.m.) i podawany kilka razy w ciągu dnia.

Mieszając składniki TMR dobrze jest też dodać konserwant typu benzoesan sodu lub inny dostępny na rynku. Melasa zabezpiecza paszę przed szybkim wysychaniem i jednocześnie zapobiega sortowaniu się paszy.

W okresie upałów niezmiernie ważne jest też podawanie preparatów mineralno-witaminowych i to zarówno w postaci proszku zmieszanego z paszą, jak też w postaci lizawek. Zwierzęta pocąc się tracą dużo minerałów. Dotyczy to zwłaszcza potasu, dlatego uzasadniony jest jego większy udział w paszy. Wzrost zawartości potasu wpływa na słabsze wchłanianie magnezu, dlatego o tym pierwiastku też nie można zapominać.

Wysokowydajne krowy zwykle piją 100–130 litrów wody dziennie. Podczas upałów zapotrzebowanie się podwaja. Zwiększa się częstotliwość pobierania wody i jednocześnie czas przebywania przy poidle. Ważne jest zatem, aby poidła były dostępne dla wszystkich zwierząt. Należy zwrócić uwagę również na czystość poideł. Systematyczne czyszczenie poideł zapobiega zepsuciu się wody.

tekst i fot. Stanisław Pater

Dostęp do poidła to podstawa

KPODR ZAPRASZA

KONKURS Zarzewo 20 sierpnia

Konkurs wiedzy ekologicznej

Podczas „Miodowego Lata”, które odbędzie się w Zarzewiu 20 sierpnia 2017 roku, przeprowadzony zostanie konkurs „Człowiek i Środowisko”. Forma ta ma na celu edukację społeczeństwa w zakresie oddziaływania człowieka na środowisko przyrodnicze oraz produkcji rolniczej w zgodzie ze środowiskiem.

Konkurs skierowany jest do wszystkich grup społeczeństwa odwiedzających w tym czasie Zarzewo. Początek planuje się na godz. 11.00, a zakończenie o godz. 13.00.

Zadaniem uczestnika konkursu będzie rozwiązanie testu pisemnego składającego się z 15 pytań. Osoby, które wykazą się największą wiedzą, nagrodzone zostaną zestawami krzewów ozdobnych. **Sponsorem nagród jest Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.**

Serdecznie zapraszamy Państwa do udziału w konkursie.

Ważne dla beneficjentów PROW

Chcąc skorzystać ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, rolnicy muszą wziąć pod uwagę obowiązek prowadzenia zapisów ewidencyjnych przychody i koszty w gospodarstwie.

Obowiązek prowadzenia ewidencji mają beneficjenci trzech sztyndarowych działań PROW 2014-2020:

- „Premie dla młodych rolników”;
- „Modernizacja gospodarstw rolnych”;
- „Restrukturyzacja małych gospodarstw”.

Zgodnie z rozporządzeniami dla wymienionych działań beneficjent jest zobowiązany prowadzić ewidencję przychodów i rozchodów w gospodarstwie według wzoru z załącznika nr 3 do rozporządzenia dotyczącego operacji „Premie dla młodych rolników”, przez 5 lat od dnia przyznania pomocy/pierwszej raty pomocy – chyba, że beneficjent prowadzi księgę przychodów i rozchodów lub księgę rachunkową lub ewidencję przychodów i rozchodów na podstawie odrębnych przepisów.

Ewidencjonowanie przychodów i rozchodów w gospodarstwie ma służyć Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do kontroli założeń biznesplanu i pomóc w obliczeniu wzrostu wielkości ekonomicznej. Zwłaszcza, że w ww. działaniach jednym z założeń jest wykazanie, że zaplanowana inwestycja wpłynie na wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa: o co najmniej 10% dla operacji „Premie dla młodych rolników” i „Modernizacja gospodarstw rolnych” oraz o co najmniej 20% dla operacji „Restrukturyzacja małych gospodarstw”.

Prowadzenie ewidencji nie jest trudne. Należy uwzględnić w niej wszystkie zdarzenia związane z realizacją operacji oraz prowadzeniem gospodarstwa. Wzór wymaga wpisania

daty otrzymania przychodu lub poniesienia kosztu, numeru dokumentu księgowego oraz podsumowania wpływów i wydatków za dany miesiąc.

Podstawą dokonywania wpisów w ewidencji są:

- faktury, faktury VAT RR, rachunki i dokumenty celne;
- inne dowody dokonania operacji gospodarczej, zawierające co najmniej: wiarygodne określenie wystawcy lub wskazanie uczestników operacji gospodarczej (nazwa i adres), datę wystawienia dowodu lub okres dokonania operacji gospodarczej, podmiot operacji gospodarczej, jego wartość i ilość, podpisy osób uprawnionych do udokumentowania operacji gospodarczych;
- dzienne zestawienie faktur dotyczących sprzedaży, sporządzone do zbiorczego wpisu;
- dowody opłat pocztowych i bankowych;
- inne dowody opłat i dokonanych płatności.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jako równorzędną rachunkowość do ewidencji przychodów i rozchodów uznaje Książki Rachunkowości Rolnej Polski FADN (wpływy i wydatki) oraz rejestry VAT prowadzone przez rolników rozliczających się na zasadach ogólnych.

Ewidencje oraz dowody, na podstawie których są dokonywane wpisy, należy przechowywać w miejscu zamieszkania albo w siedzibie beneficjenta (w przypadku prowadzenia ewidencji przez biuro rachunkowe dokumentacja może być przechowywana w miejscu prowadzenia rachunkowości).

Brak ewidencji przychodów i rozchodów objęty jest sankcjami i powoduje konieczność zwrotu części otrzymanej kwoty uzyskanej w ramach pomocy przyznanej z PROW 2014-2020.

*Karolina Dalka
fot. L. Piechocki*

